

ZAKON O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O SMANJENJU BROJA LICA BEZ DRŽAVLJANSTVA

("Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori", br. 8/2011)

ČLAN 1

Potvrđuje se Konvencija o smanjenju broja lica bez državljanstva, sačinjena 30. avgusta 1961. godine u Njujorku, u originalu na kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

ČLAN 2

Tekst Konvencije u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

KONVENCIJA O SMANJENJU BROJA LICA BEZ DRŽAVLJANSTVA

usvojena na dan 30. avgusta 1961. godine od strane konferencije opunomoćenih predstavnika koji su se sastali 1959. godine, a zatim ponovo sastali 1961. godine u skladu sa Rezolucijom 896 (IX) Generalne skupštine UN

od 4. decembra 1954. godine,

stupila na snagu 13. decembra 1975. godine u skladu sa članom 18.

Države potpisnice,

delujući u skladu sa Rezolucijom 896 (IX) Generalne skupštine Ujedinjenih nacija od 4. decembra 1954. godine,

smatrajući poželjnim da se međunarodnim sporazumom smanji broj lica bez državljanstva,

saglasile su se o sledećem:

Član 1

1. Država potpisnica dodeliće svoje državljanstvo licu rođenom na njenoj teritoriji koje bi u suprotnom ostalo bez državljanstva. Takvo državljanstvo biće dodeljeno:

(a) prilikom rođenja, na osnovu zakona, ili

(b) na osnovu zahteva podnetog nadležnom organu od strane ili u ime lica o kome se radi, na način propisan nacionalnim zakonom. U skladu sa odredbama paragrafa 2 ovog člana, nijedan takav zahtev ne može biti odbijen. Država potpisnica koja propiše dodeljivanje svoga državljanstva u skladu sa tačkom (b) ovog paragrafa takođe može propisati dodelu svoga državljanstva na osnovu zakona, u starosnom dobu i saglasno uslovima propisanim nacionalnim zakonom.

2. Država potpisnica može usloviti dodelu svoga državljanstva u skladu sa tačkom (b) paragrafa 1 ovog člana ispunjavanjem jednog ili više uslova koji slede:

(a) da zahtev bude podnet tokom perioda koji odredi država potpisnica, koji počinje najkasnije sa napunjenih osamnaest godina života a završava se najranije sa dvadeset i jednom godinom života; pri tome, licu o kome je reč treba omogućiti period od barem godinu dana tokom koga može lično podneti zahtev a da ne mora dobiti zakonsko ovlašćenje da tako postupi;

(b) da je lice o kome je reč stalno boravilo na teritoriji države potpisnice tokom perioda određenog od strane države potpisnice, ne duže od pet godina neposredno pre podnošenja zahteva niti duže od deset godina ukupno;

(c) da lice o kome je reč nije bilo osuđivano za krivično delo protiv nacionalne bezbednosti i da nije osuđivano na zatvorsku kaznu od pet godina ili više za neko krivično delo;

(d) da je lice o kome je reč oduvek bilo bez državljanstva.

3. Bez obzira na odredbe paragrafa 1 tačka (b) i paragrafa 2 ovog člana, dete rođeno u bračnoj vezi na teritoriji države potpisnice čija majka poseduje državljanstvo te države rođenjem stiče to državljanstvo ako bi u suprotnom ostalo bez državljanstva.

4. Država potpisnica dodeliće svoje državljanstvo licu koje bi u suprotnom bilo bez državljanstva, a koje nije u mogućnosti da dobije državljanstvo države potpisnice na čijoj je teritoriji rođeno zbog toga što je istekao zakonski period za podnošenje zahteva za dobijanje državljanstva ili zato što ne ispunjava zakonom propisane uslove o boravku, ako je prilikom rođenja tog lica jedan od roditelja posedovao državljanstvo prvopomenute države potpisnice. Ako roditelji tog lica ne poseduju isto državljanstvo prilikom njegovog rođenja, pitanje da li to lice treba da dobije državljanstvo oca ili majke biće rešeno na osnovu odredbi nacionalnog zakona dotične države potpisnice. Ako je propisano da treba podneti zahtev za dobijanje državljanstva, taj zahtev treba da podnese nadležnom organu lice o kome se radi ili neko u njegovo ime, na način propisan nacionalnim zakonom. U skladu sa paragrafom 5 ovog člana, takav zahtev ne može se odbiti.

5. Država potpisnica može dodeliti svoje državljanstvo u skladu sa odredbama paragrafa 4 ovog člana, ako bude ispunjen jedan ili više sledećih uslova:

(a) da zahtev bude podnet pre nego što podnosilac zahteva dostigne određeno starosno doba, ne više od dvadeset i tri godine starosti, određeno zakonom države potpisnice;

(b) da je lice o kome je reč stalno boravilo na teritoriji države potpisnice tokom perioda neposredno pre podnošenja zahteva koji odredi država potpisnica, a koji nije duži od tri godine;

(c) da je lice o kome je reč oduvek bilo bez državljanstva.

Član 2

Za nahoče pronađeno na teritoriji države potpisnice, u odsustvu dokaza koji govore suprotno, smatraće se da je rođeno na njenoj teritoriji od roditelja koji poseduju državljanstvo te države.

Član 3

U svrhu utvrđivanja obaveza država potpisnica u skladu sa odredbama ove Konvencije, smatraće se da se čin rođenja do koga dođe na brodu ili u avionu odigrao na teritoriji države pod čijom zastavom plovi taj brod ili na teritoriji države gde je dotični avion registrovan.

Član 4

1. Država potpisnica dodeliće svoje državljanstvo licu koje nije rođeno na teritoriji te države ako bi to lice u suprotnom bilo bez državljanstva, pod uslovom da je prilikom rođenja tog lica jedan od roditelja posedovao državljanstvo te države. Ako roditelji tog lica ne poseduju isto državljanstvo prilikom njegovog rođenja, pitanje da li to lice treba da dobije državljanstvo oca ili majke biće rešeno na osnovu odredbi nacionalnog zakona dotične države potpisnice. U skladu sa odredbama ovog paragrafa, državljanstvo će biti dodeljeno:

(a) prilikom rođenja na osnovu zakona, ili

(b) na osnovu zahteva podnetog nadležnom organu od strane ili u ime lica o kome je reč, na način propisan nacionalnim zakonom. U skladu sa odredbama paragrafa 2 ovog člana, takav zahtev ne može se odbiti.

2. Država potpisnica može dodeliti svoje državljanstvo u skladu sa odredbama paragrafa 1 ovog člana ako bude ispunjen jedan ili više sledećih uslova:

(a) da zahtev bude podnet pre nego što podnosilac zahteva dostigne određeno starosno doba, ne više od dvadeset i tri godine starosti, određeno zakonom države potpisnice;

(b) da je lice o kome je reč stalno boravilo na teritoriji države potpisnice tokom perioda neposredno pre podnošenja zahteva koji odredi država potpisnica, a koji nije duži od tri godine;

(c) da lice o kome je reč nije osuđivano za krivično delo protiv nacionalne bezbednosti;

(d) da je lice o kome je reč oduvek bilo bez državljanstva.

Član 5

1. Ako prema zakonu države potpisnice bilo kakva promena ličnog statusa neke osobe, na primer, stupanje u brak, razvod braka, proglašavanje vanbračnog deteta zakonitim, priznavanje očinstva ili usvajanje, rezultira gubitkom državljanstva, takav gubitak državljanstva biće uslovljen posedovanjem ili sticanjem državljanstva neke druge države.

2. Ako, prema zakonu države potpisnice, vanbračno rođeno dete gubi državljanstvo te države zbog priznavanja srodstva, tom licu biće data prilika da povrati to državljanstvo na osnovu pismenog zahteva podnetog odgovarajućem organu, a uslovi za podnošenje takvog zahteva neće biti stroži od onih navedenih u paragrafu 2 člana 1. ove konvencije.

Član 6

Ako zakon države potpisnice uslovljava gubitak državljanstva supružnika ili dece lica koje izgubi njeno državljanstvo ili mu ono bude oduzeto, takav gubitak državljanstva biće uslovljen njihovim posedovanjem ili sticanjem državljanstva neke druge države.

Član 7

1. (a) Ako zakon države potpisnice uslovljava gubitak državljanstva ili odricanje od državljanstva, takvo odricanje od državljanstva neće rezultirati gubitkom državljanstva osim ukoliko lice o kome je reč ne poseduje ili ne stekne državljanstvo neke druge države.

(b) Odredbe tačke (a) ovog paragrafa neće važiti u slučajevima kada njihova primena ne bi bila u skladu sa principima naznačenim u članovima 13. i 14. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, usvojene 10. decembra 1948. godine od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija.

2. Državljanin neke države potpisnice koji podnese zahtev za naturalizaciju u nekoj stranoj zemlji neće izgubiti svoje državljanstvo osim ukoliko ne stekne ili ne dobije garancije o sticanju državljanstva te strane zemlje.

3. U skladu sa odredbama paragrafa 4 i 5 ovog člana, državljani neke države potpisnice neće izgubiti svoje državljanstvo, i time ostati bez državljanstva, zbog odlaska iz države potpisnice, boravka u inostranstvu, neprijavlivanja boravka ili nekog drugog sličnog razloga.

4. Naturalizovano lice može izgubiti državljanstvo zbog boravka u inostranstvu tokom perioda koji nije manji od sedam uzastopnih godina, u skladu sa odredbama zakona države potpisnice, ako ne prijavi odgovarajućem organu svoju nameru da zadrži svoje državljanstvo.

5. U slučaju državljanina države potpisnice rođenog van teritorije te države, zakonom te države može se usloviti zadržavanje njenog državljanstva po isteku godine dana od sticanja punoletstva tog lica time da tada boravi na teritoriji te države ili da se prijavi nadležnom organu.

6. Izuzev u slučajevima pomenutim u ovom članu, niko ne može izgubiti državljanstvo države potpisnice ako bi time ostao bez državljanstva, bez obzira na to što takav gubitak državljanstva nije izričito zabranjen bilo kojom drugom odredbom ove konvencije.

Član 8

1. Država potpisnica neće lišiti neko lice svoga državljanstva ako bi ono time ostalo bez državljanstva.

2. Bez obzira na odredbe paragrafa 1 ovog člana, neko lice može biti lišeno državljanstva države potpisnice:

(a) u okolnostima u kojima je, prema odredbama paragrafa 4 i 5 člana 7. Konvencije, dopustivo da neko izgubi državljanstvo;

(b) u slučaju da je državljanstvo stečeno davanjem lažnih podataka ili prevarom.

3. Bez obzira na odredbe paragrafa 1 ovog člana, država potpisnica može zadržati pravo na to da neko lice liši državljanstva ako u vreme potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja Konvenciji naznači da zadržava to pravo iz jednog ili više razloga koji slede, za koje postoji osnov u njenom nacionalnom zakonu u tom trenutku:

(a) ako je, u suprotnosti sa obavezom lojalnosti prema državi potpisnici, lice o kome je reč:

(i) zanemarujući izričitu zabranu dotične države potpisnice, pružalo usluge ili nastavilo da pruža usluge, ili je primalo ili nastavilo da prima dohodak od druge države, ili

(ii) ako se lice o kome je reč ponašalo na način koji ozbiljno šteti vitalnim interesima te države;

(b) ako je lice o kome je reč položilo zakletvu, ili dalo zvaničnu izjavu lojalnosti drugoj državi, ili dalo nepobitan dokaz svoje rešenosti da se odrekne lojalnosti državi potpisnici.

4. Država potpisnica neće koristiti svoje pravo da nekoga liši državljanstva, koje joj daju odredbe paragrafa 2 i 3 ovog člana, osim u saglasnosti sa odredbama zakona, kojim će se licu o kome je reč obezbediti pravo na pravično saslušanje pred sudom ili nekim drugim ovlašćenim telom.

Član 9

Država potpisnica ne može lišiti nijedno lice niti grupu lica državljanstva na osnovu rasne ili etničke pripadnosti, veroispovesti ili iz političkih razloga.

Član 10

1. Svaki međunarodni sporazum o prenosu teritorija sklopljen između zemalja potpisnica sadržiće odredbe kojima će se obezbediti da nijedno lice ne ostane bez državljanstva kao rezultat takvog prenosa teritorija. Država potpisnica uložiće sve napore da obezbedi da svaki takav sporazum sklopljen sa državom koja nije potpisnica ove konvencije sadrži takve odredbe.

2. U odsustvu takvih odredbi, Država potpisnica na koju se prenosi neka teritorija ili koja na neki drugi način stekne teritoriju dodeliće svoje državljanstvo licima koja bi u suprotnom ostala bez državljanstva kao rezultat prenosa ili sticanja teritorije.

Član 11

Države potpisnice promovisaće osnivanje organa u okviru Ujedinjenih nacija kome bi se lice koje se poziva na ovu konvenciju moglo obratiti radi razmatranja takvog zahteva i radi pomoći u podnošenju zahteva nadležnom organu, i to što je pre moguće posle deponovanja šestog instrumenta ratifikacije ili pristupanja.

Član 12

1. U slučaju države potpisnice koja ne dodeljuje svoje državljanstvo prilikom rođenja na osnovu zakona, u skladu sa odredbama paragrafa 1 člana 1. ili člana 4. ove konvencije, odredbe paragrafa 1 člana 1. ili člana 4., u zavisnosti od slučaja, primenjivaće se na lica rođena pre i na lica rođena posle stupanja Konvencije na snagu.

2. Odredbe paragrafa 4 člana 1. ove konvencije primenjivaće se na lica rođena pre i na lica rođena posle njenog stupanja na snagu.

3. Odredbe člana 2. ove konvencije primenjivaće se samo na nahočad pronađenu na teritoriji države potpisnice posle stupanja Konvencije na snagu u toj državi.

Član 13

Ova konvencija neće biti tumačena tako da utiče na bilo kakve odredbe sadržane u zakonu države potpisnice, koje su na snazi sada ili mogu stupiti na snagu kasnije, a koje su povoljnije kada je reč o smanjenju broja lica bez državljanstva; ona takođe neće uticati na bilo kakve odredbe sadržane u bilo kojoj drugoj konvenciji, međunarodnom sporazumu ili ugovoru sklopljenom između dve ili više država potpisnica, koji je na snazi sada ili može stupiti na snagu kasnije.

Član 14

Bilo kakav spor između država potpisnica oko tumačenja ili primene ove konvencije koji ne može drugačije da se reši biće prosleđen Međunarodnom sudu pravde na zahtev bilo koje strane u sporu.

Član 15

1. Ova konvencija primenjivaće se na sve teritorije koje nemaju samoupravu, područja pod starateljstvom, kolonije i druge nematične teritorije za čije je međunarodne odnose odgovorna bilo koja država potpisnica; država potpisnica o kojoj je reč će, u skladu sa odredbama paragrafa 2 ovog člana, prilikom potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja Konvenciji objaviti na koju će se nematičnu teritoriju ili teritorije primenjivati ova konvencija *ipso facto* kao rezultat takvog potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja.

2. U bilo kom slučaju kada se, u vezi sa državljanstvom, nematična teritorija ne tretira isto kao matična teritorija, ili u bilo kom slučaju kada se prethodna saglasnost nematične teritorije zahteva ustavnim zakonima ili praksom države potpisnice ili nematične teritorije da bi se Konvencija primenjivala na tu teritoriju, ta država potpisnica uložiće napor da obezbedi

neophodnu saglasnost nematične teritorije u roku od dvanaest meseci od dana potpisivanja Konvencije od strane te države potpisnice; kada ta saglasnost bude dobijena, država potpisnica će o tome obavestiti Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija. Ova konvencija primenjivaće se na teritoriju ili teritorije navedene u takvom obaveštenju od dana kada Generalni sekretar UN primi to obaveštenje.

3. Po isteku perioda od dvanaest meseci pomenutog u paragrafu 2 ovog člana, država potpisnica o kojoj je reč obavestiće Generalnog sekretara UN o rezultatima konsultacija sa onim nematičnim teritorijama za čije je međunarodne odnose ta država odgovorna i koja je mogla uskratiti saglasnost za primenu Konvencije.

Član 16

1. Ova konvencija biće dostupna za potpisivanje u sedištu Ujedinjenih nacija od 30. avgusta 1961. do 31. maja 1962. godine.

2. Ova konvencija biće dostupna za potpisivanje u ime:

(a) bilo koje države članice Ujedinjenih nacija;

(b) bilo koje druge države pozvane da prisustvuje Konferenciji Ujedinjenih nacija o eliminisanju lišenosti državljanstva ili smanjenju broja lica bez državljanstva u budućnosti;

(c) bilo koja država kojoj poziv za potpisivanje ili pristupanje Konvenciji može biti upućen od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija.

3. Ova konvencija biće ratifikovana, a instrumenti ratifikacije biće deponovani kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

4. Ova konvencija biće dostupna za pristupanje državama pomenutim u paragrafu 2 ovog člana. Pristupanje će se izvršiti deponovanjem instrumenta pristupanja kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

Član 17

1. U trenutku potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja Konvenciji, svaka država može izraziti rezerve u pogledu članova 11, 14. ili 15.

2. Nikakve druge rezerve u pogledu ove konvencije neće biti prihvatljive.

Član 18

1. Ova konvencija stupiće na snagu dve godine od dana deponovanja šestog instrumenta ratifikacije ili pristupanja.

2. Za svaku državu koja ratifikuje ovu konvenciju ili joj pristupi posle deponovanja šestog instrumenta ratifikacije ili pristupanja, Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana od dana kada ta država deponuje svoj instrument ratifikacije ili pristupanja, ili na dan kada ova

konvencija stupi na snagu u skladu sa odredbama paragrafa 1 ovog člana, i to na onaj od ova dva dana koji kasnije pada.

Član 19

1. Svaka država potpisnica može da se odrekne ove konvencije u bilo kom trenutku pismenim obaveštenjem upućenim Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija. Takvo odricanje od Konvencije stupiće na snagu godinu dana od dana prijema obaveštenja od strane Generalnog sekretara.

2. U slučajevima kada, u skladu sa odredbama člana 15, ova konvencija postane primenljiva na neku nematičnu teritoriju države potpisnice, ta država može u bilo kom trenutku posle toga, uz saglasnost teritorije o kojoj je reč, obavestiti Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija da se odriče ove konvencije separatno, u odnosu na tu teritoriju. Takvo odricanje stupiće na snagu godinu dana od dana prijema takvog obaveštenja od strane Generalnog sekretara, koji će obavestiti sve druge države potpisnice o tom obaveštenju i o datumu njegovog prijema.

Član 20

1. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija obavestiće sve članice Ujedinjenih nacija i nečlanice pomenute u članu 16. ove konvencije o sledećem:

(a) potpisima, ratifikacijama i pristupanjima Konvenciji u skladu sa odredbama člana 16.;

(b) rezervama izraženim u skladu sa odredbama člana 17.;

(c) datumu stupanja na snagu ove konvencije u skladu sa odredbama člana 18.;

(d) odricanjima od Konvencije u skladu sa odredbama člana 19.

2. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će, najkasnije nakon deponovanja šestog instrumenta ratifikacije ili pristupanja Konvenciji, pokrenuti pred Generalnom skupštinom UN pitanje osnivanja organa pomenutog u članu 11. ove konvencije.

Član 21

Ovu konvenciju registrovaće Generalni sekretar Ujedinjenih nacija na dan njenog stupanja na snagu.

POTVRĐUJUĆI NAPRED NAVEDENO, dolepotpisani opunomoćeni predstavnici potpisali su ovu konvenciju.

SAČINJENO u Njujorku, dana tridesetog avgusta hiljadu devetsto šezdeset i prve godine, u jednom primerku, čiji su tekstovi na kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom podjednako valjani, i koji će biti deponovani u arhivi Ujedinjenih nacija, a čije će overene kopije biti uručene od strane Generalnog sekretara svim članicama Ujedinjenih nacija i nečlanicama pomenutim u članu 16. ove konvencije.

ČLAN 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori".